

İSLAM İNANÇ ESASLARI

WÜZEYYEN

➤ **Din;** itaat, ceza, mükâfat, örf, adet, hüküm, tutulan yol ve usul anlamına gelmektedir. Akıl sahibi insanları kendi özgür iradeleri ile iyiye ve doğruya yönelten onların mutluluğunu amaçlayan kurallar bütünüdür.

- Kur'an'da **din** kelimesi **92** yerde geçer
- İslam alimleri dini genelde hak ve batıl şeklinde sınıflandırmıştır.
- Kuranda diğer inanç sistemlerine din denilmektedir. ilahi vahye dayanmayanlara batıl din demişlerdir.
- İlahi vahye dayanmakla birlikte Allahtan geldiği şeklini koruyamamış yahudi ve hristiyanlık gibi dinlere MUHARREF DİN denilir.
- Klasik dinler tarihi kitapları ise hak dinlere MİLEL batıl dinlere de NİHAL adını vermişlerdir.
- Dinler kaynağına göre 2 ye ayrılır
 - Semavi din
 - Beşeri din
- Kutsal kitaplarda bulunup bulunmamasına göre
 - Ehli kitap (yahudi ve hristiyanları)
 - Kitabı olduğu şüpheli dinlerde (mecusiler ve manicheistler)
- Dinler iki biçimde sınıflandırılmıştır
 - Tek tanrılı dinler
 - Çok tanrılı dinler
- Bunlarda ilkel dinler milli dinler ve dünya dinleri olarak 3 kısma ayrılır.

İnanç düşünceye gönülden bağlanmak Allah'a veya bir dine inanma Arapça karşılığı iman ve itikattır

Terim olarak iman: Hz. Peygamberin vahiy yoluyla getirdiği tüm hususlarda tereddütsüz tasdik etmek ve getirdiklerine inanmak demektir. Bu benimseyen kişiye mümin inancının gereklerini tam bir teslimiyetle yerine getiren kişiye de Müslim denir. Çoğul ifadesi ile müslümandır

İslam'da imanın ifadesi kelime-i tevhid ve kelime-i şehadet

Kelime-i Tevhid La ilahe illallah Muhammeden Resulullah, Allah'tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed onun elçisidir

Kelime-i şehadet Eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Rasulüh

Ben Allah'tan başka ilah olmadığını Hz Muhammed'in onun kulu ve elçisi olduğunu kabul ederim

İMANIN MAHİYETİ

İman tasdiki İmam maturudi, imam eşari bakıllani cüveyri gazzali ve eb'l mün'en nesefi imanın kalbin tasdikinden ibaret olduğunu savunmuşlardır.

İman ikrar Mürcie ve kerramiyye mezheplerinin iman tanımı: inanılması gereken inanç esaslarını kalbin tasdiki olmaksızın dil ile ikrar etmek yeterlidir.

İman bilgi Cehmiyye ve neccâriyye mezheplerine göre kişinin iman esaslarını sadece bilmesi mümin olması için yeterlidir.

Maturidi ve mutezili alimler ise bunun yeterli olmadığını ve eğer bu yeterli olsaydı her alimin mümin olması gerektiğini söyleyerek onları eleştirmiştir.

İmanın bilgiden ibaret olması halinde her cahilin kâfir her bilgininde mümin olması gerekir diye diğer alimlerden itiraz gelmiştir.

İman amel iman-amel ilişkisini savunan görüş :hariciyye mutezile şia zeydiyye ve selef alimleridir.

- **İmanda artma eksilme** imanda artmanın hem nitelik hem de nicelik yönünden olacağını söyleyenler aynı zamanda amelin imandan bir cüz olduğunu savunan selefiye mutezile şia zeydiyye ve hariciye mezhepleridir
- **İmanda istisna** iman konusunda tartışmalardan biri de ben İnşallah müminim demenin caiz olup olmadığıdır
- **Maturidiler** Ben İnşallah müminim demenin doğru olmadığını Liman lafzı dinde kesinlik ifade ettiği için istisnanın söz konusu olmadığını savunmuşlardır
- **Eşariler** iman hakikati ile ilgili değil ama olgunluk hali ve neticesi ile ilgili olarak iman da istisnai mümkün görmüş yani en İnşallah benim demem mahzurlu görmemişlerdir
- **İmanın geçerli olmasının şartları**
 - İmanın dünyada hür iradeye dayalı bir tercih olması baskı tehdit ve dünya hayatından Ümit kesme yes durumunda gerçekleşmemiş bulunması gerekir
 - mümin iman esaslarından birini inkar anlamına gelen tutum ve davranışlardan kaçınmalıdır
 - Mümin Allah'ın rahmetinden Ümit siz ne de emin olmalıdır

İman kalbi bir fiildir. İmanın mahiyeti hakkında oluşmuş düşünceleri kendi içindeki ilişkiler açısından şöyle sınıflandırmak mümkündür

- **İman yönünden insanlar 4 e ayrılır**
- **Mümin** Allah'a inanan kimse
- **Kafir** Allah'a inanmayan kimse
- **Munafık** Allah'a inanmadığı halde inanmış gözüken kimse
- **Müşrik** Allah'a isim ve sıfatlarına ortak tanıyan Allah ile beraber başka varlıklara inanan kimse

- **TAFSİLİ İMAN** Ayrıntılı bir şekilde tek tek iman esaslarına açık ve geniş bir şekilde inanmaya denir.
- **TAKLİDİ İMAN** Bir kimsenin çevresindeki ana baba kardeş komşu ve diğer kişilere bakarak hiçbir araştırma yamadan inanmasına denir. Böyle bir kişiyede **mukallit** adı verilir.
- **TAHKİKİ İMAN** İslam inanç esaslarını araştırıp delil akıl tefekkür ve düşünceye dayanarak iman etmesine denir. Bu imana sahip kişiyede **MUHAKKİK** adı verilmiştir.
- **İCMALİ İMAN** dinimizde inanılması gereken şeylere toplu şekilde inanmaya denir.

İSLAM

İslam: Arapça aslı silm veya selmdir.
sözlükte :kurtuluşa ermek boyun eğmek teslim olmak
barış yapmak gibi
manalara gelir.

İslam dini iskelet olarak 3 kısımda incelenir.

-İnanç (itikad) – Muamelat – Ahlak

- İnançla ilgili hükümlere ASLÎ yapıp etmelerle yani ibadet ve muamelatla ilgili olanlara FER'İ ESASLAR denir.
- **İtikat:** birşeye gönül bağlamak, benimsemek, anlamına gelir iman etmekle eş anlamlıdır. İtikat esasları ile ilgili gönülden bağlanılan şey **AKİDE** adını alır. Çoğuluna akaid denir.
- Bazı itikadi hükümler etrafında İslam tarihi boyunca ihtilaflar yaşanmıştır bu sebeple onların kesin ve açık olma özellikleri ortadan kalkmıştır bu çeşit inanç esaslarına **zanni inanç esasları** denir.
- Kaynaklarda davranış ve fiillerle ilgili olarak 3 ana konu işlenir
- İbadetler
- Muameleler
- Cezalar

- İslam dinini 3 önemli ilke oluşturur. inanç bunların en önemlisidir. Amel ve ahlak hükümleride bu inanç esaslarına dayanır.
- İslam kelimesinin anlamında bulunan özellikler
 - boyun eğmek
 - teslim olmak
 - teslim etmek
 - barış yapmak
- İslam kelimesinin kuran'daki anlamı şudur
- Tevhid inancını evrene yayma düşüncesien sahip olmak
- İslam inanç esasları
 - kesinlik -açıklık
 - değişkenlik -beşeri müdahaleye açık olmamak
- Aile hukuku birikimleri İslamın inanç esası kapsamına girmez

➤ ALLAH İNANCI

Tanrının varlığı meselesi ilk dönem yunan felsefesinin temel konulardan birini oluşturmuştur. eflatun hareketin kaynağını ruha bağlaması ve aristonun ilk sebep (illet-i ulâ) veya ilk hareket ettirici (muharrek-i evvel) teorisini benimsemesi ile birlikte tanrının varlığı konusu tartışmaya başlanmıştır.

- İslamda Allah'ın varlığını ispatlamak için yapılan tüm faaliyetlere İSBAT-I VACİP denir.
- Kuran'da "afak" ve "enfüs" olarak ifade edilen dış ve iç alemin varlıkları arasında görülen düzen açık delil olarak sunulmaktadır.
- İslam alimleri Allah'ın varlığını genelde kozmolojik (tabiattan hareket eden) ve teleojik (varlıklardaki gayeliği vurgulayan) delillere dayalı bir yöntem içinde ispatlamaya çalışmışlardır. bu nedenle alimler arasında şu deliller şöhret bulmuştur.
- Hudûs Delili
- İmkan Delili
- Gaye ve Nizam Delil
- Ahlâk Delili
- Fıtrat Delili
- Tenânu Delili
- Ontolojik Delili

- **Hudûs Delili:** evrenin yaratılmışlığı ve her yaratılmışında bir yaratıcıya muhtaç olduğu (**kozmojik**)
- Kelam alimleri: hudûs delilini cevher-araz esasına dayalı bir yöntem içinde ele almıştır.
- **İmkan delili:** islam filozofları tarafından kullanılmıştır. varlıkları zorunlu (vacip) ve zorunsuz (mümkün) varlıklar olmak üzere 2 ye ayırır. aristoda bunu kullanmıştır.
- İmkan delili: **farabi** ve **ibn sina** tarafından ortaya konulmuş ve şehristandan itibaren kelam bilginleri tarafından kullanılmaya başlanmıştır.
- **Gaye ve Nizam Delili:** Bu delil evrende bir düzenin olduğu ve bu düzendeki her varlığın belirli bir gayeye yönelik olarak yaratıldığı ve bu delil **inayet itkan ihtira ve tasarım olarak adlandırılmıştır**
- Gaye ve nizam delili: **gazzali ibn rüşd ibn teymiyye ve ibn'ül kayyim el cevziyye** tarafından tercih edilmiştir.
- İbn rüşd gaye ve nizam delilini **hikmet ve inayet delili** olarak tanımlamıştır.

➤ **Ahlak Delili** ahlak kuralları biz Allah'ın varlığına dolayısıyla ahiret hayatı inanmaya götürmektedir

Fıtrat delili insan fıtraten Allah inancına sahiptir bununla beraber zihninde Kamil bir varlık Fikri vardır

➤ **Temanu delili** Kur'an'da zikredilen bu delil başka ilah ve ilahlar olması durumunda aralarında çekişme olması muhtemel olduğundan dolayı temanu ismini vermişlerdir

➤ **Ontolojik delil** Tanrı'nın varlığına dış dünyadan değil, insan zihninde var olan "mükemmel varlık" ya da "zorunlu varlık" düşüncesinden ulaşılır.

➤ **Allah'ın isimleri**

➤ **Allah** ismi kendisine ibadet edilen Yüce varlığın özel ismidir

➤ **Kur'an'da** Allah kullanılırın işaret ettiği zat için kullanılan **ilah, Mevla, Rab** gibi isimler kullanılmıştır farsçadaki **Hüda ve Yezdan** Türkçe'deki **Tanrı ve Çalap** gibi isimler kullanılır

➤ **İsmi Azam** en büyük isim anlamına gelmektedir terim olarak Allah'ın en güzel isimleri içerisinde yer alan bazı isimler için kullanılmıştır

➤ Hadislerin bir kısmında Allah ismi bir kısmında ise Rahman ve Rahim el Hayyul Kayyum Zülcelali Vel ikram isimleri Allah'ın en büyük isim olarak belirtilmektedir

➤ **Esmâül Hüsna** (en güzel isimler)

➤ Allah'ın isimlerini esma-i ilahiye de denir

➤ P.E. Hadislerinde Allah'ın 99 isminin bulunduğu bu isimlere inanan ve inancı doğrultusunda davranan kimsenin cennete gireceğine haber vermiştir

ALLAH	RAHMAN	RAHİM	MELİK	KUDDÜS	SELÂM
MÜMİN	MÜHEYMİN	AZİZ	CEBBAR	MÜTEKEBBİR	HÂLIK
BÂRİ	MUSAVVİR	ĞAFFAR	KAHHAR	VEHHAB	REZZAK
FETTAH	ALÎM	KÂBİD	BÂSİT	HÂFİD	RÂFİ'
MUZZ	MUZİLL	SEMİ	BASÎR	HAKEM	ADL
LÂTİF	HABÎR	HALÎM	AZÎM	ĞAFÛR	ŞEKÛR
ALİYY	KEBÎR	HAFİZ	MUKÎT	HASÎB	CELÎL
KERİM	RAKÎB	MUCÎB	VÂSİ'	HAKÎM	VEDÛD
MECÎD	BÂİS	ŞEHÎD	HAKK	VEKİL	KAVİYY
METİN	VELÎ	HAMÎD	MUHSÎ	MÜBDÎ	MUÎD
MUHYÎ	MÜMÎT	HAYY	KAYYUM	VÂCİD	VAHİD
SAMED	KÂDİR	MUKTEDİR	MUKADDİM	EVVEL	ÂHİR
ZÂHİR	BÂTİN	VÂLÎ	Müteâlî	BERR	TEVVÂB
MÜNTEKİM	AFÜVV	RAÛF	MÂLİK'ÜL-MÜLK		MUKSİD
CÂMİ'	ĞANİYY	MUĞNÎ	MÂNÎ'	DAR	NÂFİ
NÛR	HÂDÎ	BEDÎ'	BÂKÎ	VÂRİS	REŞİD
SABÛR	AHAD	RABB	FATİR	ZÜLCELÂL-İ VEL-İKRÂM	

➤ **İhlas** suresinde Allah tasvir edilmemiş, **tavsif** edilmiştir.

➤ **Allah'ın sıfatları 2 kısma ayrılır.**

– **Selbi/tenzihi sıfatlar**

– **Subuti sıfatlar**

➤ **Selbi/tenzihi sıfatlar (Zati)**

– **Vücud:** Allah'ın varolması (sıfatı nefsiyye)

– **Kıdem:** Allah'ın varlığının başlangıcının olmaması

– **Beka:** Allah'ın varlığının sonunun olmaması

– **Kıyam Binefsihi:** Allah'ın kendisiyle kaim olması ve bu hususta başkasına ihtiyaç duymamasıdır.

– **Vahdaniyet:** Tek ve bir olan eşi ortağı bulunmaması

– **Muhalefetün il havadis:** Allah'ın sonradan olan yaptıklarına benzememesidir.

➤ **Subuti Sıfatlar** (sıfatı mekânı, sıfatı ikram)

– **Hayat:** Allah'ın canlı ve diri olmasıdır

– **İlim:** Allah tealanın bilme sıfatıdır

– **Semi:** Allah'ın herşeyi işitmesidir

– **Basir:** Allah'ın herşeyi görmesidir

– **Kudret:** Allah'ın herşeye gücünün yetmesidir

– **İrade:** Allah'ın dilemesi ve istemesi anlamına gelir 2 ye ayrılır

Tekvin irade yapma yaratma ile ilgil

Teşri irade (yasama) dini irade, emretmesi

– **Kelâm Sıfatı:** Allah'ın konuşma sıfatıdır.

➤ **Ehli sünnet** Allah'ın **kelam** sıfatının ilahisi ve manevi şeklinde ikiye ayırarak Yüce Allah'ın zatında bulunan mana anlamda kelam sıfatının kadim ancak bunun harfe seslere dönüşen şeklinin ise hadis olduğu sonucuna varmışlardır

➤ **Mutezile** kelam sıfatı yaratılmış

➤ **Maturudiler** kudret sıfatından **ayrı** bir tekvin sıfatının varlığını savunmuştur.

➤ **Eşariler** ilim irade ve kudret sıfatını yaratma için yeterli görmüştür.

➤ **Mutezile** Allah'ın sıfatları zatından bağımsız olamaz (çokluk yaratacağı endişesiyle)

➤ **Şia alimleri** ise subuti sıfatları zâti ve fiili olmak üzere 2 ye ayrılmıştır.

➤ **Fiili sıfatlar** Allah -kainat ve insna ilişkisini ifade eder.

➤ MELEK İNANCI

Varlıkları görünen (kesif) ve görünmeyen (latif) varlıklar olarak 2 ye ayırmak mümkündür.

- Görünen varlıklar insanın da içinde bulunduğu fiziki yapıya ve bir hacme sahip olan tüm maddi varlıkları kapsamaktadır
- Görünmeyen varlıklar ise duyu organları ile algılanabilecek maddi bir yapıya sahip olmadıklarından bunlar hakkında bilgi edinme yolumuz ancak vahiydir

➤ **Meleğin Sözlük Anlamı:** kudret kuvvet ve elçilik yapma anlamına gelir.

➤ **Meleğin Terim Anlamı:** Allah tarafından yaratılan, çeşitli şekillerde görünebilen zor işlere güç yetirme özelliğine sahip ancak iyi nitelikte işler yapabilen erkeklik ve dişilik vasıfları bulunmayan nurani varlıkların adıdır.

➤ Meleklerin özellikleri

- Nurdan yaratılmışlardır
- Erkeklik ve dişilik özelliği yoktur
- Yorulma usanma ve yeme-içme gibi özelliklerden arınmışlardır
- Allah'a isyan etmeyen ve onun emrinden dışarı çıkmayan günah işlemeyen varlıklardır
- Son derece güçlü ve üstün özellikleri sahipleridir
- Görünmez olan melekler Allah'ın emir ve izniyle çeşitli şekillere girebilmektedirler
- Meleklerde diğer varlıklar gibi bilemezler

➤ Meleklerin görevleri

- Allah'ı hamd ile yüceltmek
- Peygamberlere salat ve selam getirmek
- Müminlere ahirette şefaet etmek ve insanlara hayır duada bulunmak
- İnsanlara iyi işlere sevk etmek onları korumak amacıyla takip etmek
- Peygamberlere vahiy getirmek
- İnsanların yaptıklarını kaydetmek
- Peygamberlere ve müminlere maddi manevi destek olmak
- Tabiatın yönetimi ve ilahi kanunların icrası ile meşgul olmak
- İlahi cezaları yerine getirmek

➤ Meleklerin görülmesi

- Özel görevler sırasında çeşitli maddeyi suretlere görüntüleri (temessül) ve pey. Konuşukları haber verilmektedir z

İbrahim'in Lut kavmine cezalandırma görevi sırasında misafir olarak gelmeleri

- Cebrail'in Hz meryem'e insan suretinde görünmesi
- Efendimizin kendisine vahiy getiren Cebrail asli huve tiyle görmesi

➤ Meleklerin türleri

➤ 4 büyük melek

- **Cebrail** Cibril, Ruh, Ruhul Emin, Ruhul Kuds ve Rasul

- **Mikail** Tabiat olayları, rızık ve rahmet meleği

- **Azrail** ölüm meleği

- **İsrafil** Sûra üfleme

- **Not** Kur'an-ı Kerim'de sadece Cebrâil ile Mikâil'in adı geçmektedir

- Ahirette müminleri selamlayarak karşılayacak olan cennet bekçilerinden ve cehennemlikleri korkutan görevli meleklerden bahsedilmektedir. Kuranda bunlara genel olarak **HÂZİN** denir.

- Cehennem bekçilerini temsil eden melek **malik** cennet meleği ise **ridvan** olarak geçer.

- **MUKARREBÛN MELEKLERİ:** Bu meleklerle iliyyûn veya kerrubiyyûn melekleride denilmektedir. Bunlar kuranda uluhiyet makamına en yakın melek olarak zikredilir.

- **Hafaza ve Kiramen Katibin Melekleri:** İnsanları koruyan ve onların iyi ve kötü fiillerini kaydeden meleklerdir.

- **Hârut-Mârut:** Babil halkını imtihan etmek ve onları sihir konusunda bilinçlendirmek için gönderilen meleklerdir.

- **Münker-Nekir:** Kabirde sorgu işi ile görevli olan meleklerdir.

➤ Görünmeyen varlıklar

- **Cinler** duyularla idrak edilemeyen ilahi Emirler uymakla yükümlü tutulan varlıklardır gaybi bilemezler insanlar gibi evlenip çoğalırlar doğar ölür yer ve içerler

- **Şeytan** ateşten yaratılan Bu nedenle Adem'den üstün olduğunu ve bunun sonucunda Allah'ın huzurundan kovulduktan sonra cezasını kıyamet gününe kadar ertelenmesini istemiş bu isteğini kabul edilmesi üzerine insanlara hak yoldan uzaklaştırmak için elinden geleni belirtmiştir

➤ Kutsal Kitap İnancı

Yüce Allah'ın peygamberlerine vahiy yoluyla göndermiş olduğu buyruklarına ve bunların yazıya geçirilmiş haline **ilahi kitap** denir

- **Vahiy** Allah'ın kendi iradesini çeşitli yollarla seçmiş olduğu peygamberlere bildirmesine ne denir
- **Kur'an'da ilahi bilgi** fısıldamak, telkin etmek, süratli bir şekilde işaret etmek, yazı yazmak, ilham etmek anlamlarındadır
- İlahi Hitabın Şekilleri:
 - **Doğrudan vahyetme** herhangi bir vasıta olmadan ilham mananın kalbe aktarılması veya Rüya yoluyla gerçekleşir.
 - **Perde arkasından konuşma** belirli bir cisimde (ağaçta) yaratılma suretiyle (Hz. Musa Tür dağında)
 - **Elçi ile vahy** Cebrail isimli melek aracılığıyla insan suretinde ya da asli şekliyledir.
- Ebu zerden rivayete göre Allah teala
- Hz. Adem'e 10
- Hz. İbrahime 10
- Hz. İdris'e 30,
- Hz. Şit'e 50,

➤ KİTAPLAR

- **Tevrat:** Kanun şariat anlamına gelir
- Torah (Tevrat) ,Neviim (Pey.)Ketuvim(yazılar)
- Yahudilerin kutsal metni **Tanah'ın** ilk bölümünü oluşturan Tevrat 5 bölümden meydana gelmektedir.
- **Tekvin(yaratılış)** evrenin ve ilk insanın yaratılışı Adem ve havva'nın işlediği ilk suçtan onların yeryüzüne işlerinden Hz İbrahim İsrailoğulları Mısır'a girişlerinden bahseder
- **Hurüdda (Çıkış)** İsrailoğulları'nı Mısır'dan çıkarmak üzere Hz. Musa'nın Rab Yehova tarafından görevlendirilişi onları Firavun'un zülmünden kurtararak mısırdan çıkarması Hz. Musa'nın da Sina dağında rab yehovadan 10 emir almasından bahseder.
- **Levililer (İbadetler, dini ayin ve bayram, günahların kefareti, yiyecekler, kurbanlar ve evlilik gibi konulara ait hükümleri ifade eder.**
- **Adat(sayılar):** İsrailoğullarının çöldeki hayatları Hz. Musa'nın vefatından sonra onların sina dağından ayrılıp Kenan ülkesine gitmesi sürecini ele alır.
- **Tesniye:** Hz. Musa'nın ölümünden ve defnedilmesinden sonra 10 emir ve diğer dini hükümlerden bahseder.
- Hristiyanlar **Eski** ahit diye tanımlar.Yahudiler ise kendi kutsal kitabını "tanah" olarak isimlendirir.
- Tanahı 39 kitap meydana getirir.

➤ Zebur

- Yazılı kitap anlamına gelen zeburdan Kur'an'da bahsedilmektedir Hz davud'a indirildiği maktadır Yahudi ve Hristiyanlar Yahudi kutsal metni Tanah'ın Ketubim bölümünün mezmurların Hz davut'a ait olduğu görüşündedirler

➤ İncil

- Müjde yeni öğreti anlamına gelmektedir
- İsa'ya vahyedilmiş olan ilahi kitaptır
- Hristiyan kutsal metni kitab-ı mukaddes eski ve yeni ahid olmak üzere 2 ana bölümden oluşmaktadır.
- Yeni ahidde inciller, Matta Markos Luka ve Yuhanna, Resullerin işleri, Pavlusun mektupları, genel mektuplar ve yuhannanın vahyi olmak üzere 27 kitap bulunmaktadır.

➤ KUR'AN-I KERİM

- Dinimizin kutsal kitabı **Kur'an-ı Kerim 610 yılında Cebrail (a.s) aracılığıyla vahiy yoluyla Peygamberimiz Hz. Muhammed'e (S.A.S) Mekke civarındaki Hira adlı mağarada indirilmiştir.**
- Kur'an-ı Kerim inmeye başladığında Efendimiz 40 yaşındaydı
- **Kur'an-ı Kerim Hakkında Bilgiler**
- 1. Kur'an-ı Kerim 6236 ayet ve 114 sureden meydana gelmektedir.
- 2. En uzun suresi 286 ayetle Bakara Suresi'dir. En kısa suresi ise 3 ayetle Kevser Suresi'dir.
- 3. Kur'an-ı Kerim 600 sayfadır ve 30 cüzden oluşur (Her cüz 20 sayfalık bölümlerden ibarettir).
- 4. Kur'an-Kerim indirilmeye başlandığı ilk yıllarda taşlara, yapraklara ve ceylan derilerine yazılıyordu.
- 5. Kur'an-ı Kerim'in bir bütün halinde değil de belirli aralıklarla bölüm bölüm indirilmesi ezberlenip öğrenilmesini kolay hale getirmiştir.
- 6. Kur'an-ı Kerim İlk Halife Hz. Ebubekir zamanında kitap haline getirilmiştir.
- 7. Kutsal kitabımız Halife Hz. Osman zamanında da çoğaltılmıştır.
- 8. Kur'an-ı Kerim indirilmeye başlandığı 610 yılından beri hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze kadar ulaşmıştır.
- 9. Tevrat, Zebur ve İncil'den sonra indirilen Kur'an-ı Kerim son kutsal kitaptır.
- 10. Yalnızca Müslümanlara değil tüm dünyaya indirilmiş ve bütün insanlığın gereksinimlerini karşılayacak bir kutsal kitap özelliği taşımaktadır.

➤ PEYGAMBER İNANCI

- Peygamberler; Allah'ın izniyle O'nun dinini insanlara tebliğ etmek, onları hidayete ulaştırmak, ahirette mutluluklarını sağlamak gibi görevleri üstlenmişlerdir. Kuran-ı Kerim'de peygamber için: nebi, resul, peygamber, Beşir, mübeşşir, nezir, hâdi, abd gibi terimler kullanılmıştır. • Peygamberlik sadece Allah tarafından verilir. • Geçmiş milletlere elçiler gönderilmiştir fakat peygamber gönderilmedikçe azap edilmeyeceği bildirilmiştir. • Peygamberlerin sayısı hakkında rakam vermek mümkün değildir. • Kur'an da geçen Peygamberlerin hepsi erkektir. • Gaybı Allah'ın bildirdiği kadar biliebilirler.

Peygamberlerin sıfatları

- **Sıdk** doğru olmak,
- **Emanet** güvenilir olmak,
- **Fetanet** zeki ve anlayışlı olmak,
- **İsmet** kokorunmuşluk
- **Tebliğ** tebliğde bulunmak,

- **Nebi** kendinden önce gelen resul'ün dinini tebliğ eden peygamberdir
- **Resul** kendisine belli bir görev verilerek bir yere gönderilen , kitap verilen elçidir.
- **Her Resul nebidir fakat her Nebi Resul değildir**
- **Mucize** Allah'ın nübüvvetle görevlendirdiği peygamberlerin doğruluklarını kanıtlamak için tabiat kanunlarına aşan bazı olaylarla desteklenmesi
- Mucizeler ayrılır
- **Hissi (maddi) mucizeler:** duyularına hitap eden mucizelerdir. Tabiat kanunlarını değiştiren ilahî fiillerdir.
- **Akli (manevi) mucizeler:** İnsanları akli kanıtlarla baş başa bırakan mucizelerdir.
- **Haberî mucizeler:** peygamberlerin doğrudan Allah'tan veya melek aracılığıyla aldıkları vahiylerle dayanarak verdikleri haberlerden oluşur. Kur'an da söz edilen mucizeler. Hz. Yakup'un Hz. Yusuf'un gömleğini sürünce gözlerinin açılması, Hz. Musa'nın asası ve parlayan el, Hz. Musa'nın asa ile denizi yarması, Hz. İsa'nın tıbbi mucizeler ve Hz. Muhammed'in en büyük mucizesi Kur'an-ı Kerim'dir.

Kur'an da geçen peygamberlerin sayısı Hz. Adem ile birlikte 25'tir.

Ülulazm peygamberler: Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed (sav)

NOT: Kur'an da bütün peygamberlerin nübüvvetlerine inanılması ve aralarında hiçbir ayrıma gidilmemesinin gerektiği belirtilmektedir.

AHİRET İNANCI

Sözlükte Ahiret son yurt ve ikamet yeri demektir.

Evren ve insan oyun ve eğlence olsun diye değil aksine gerçek bir amaç dolayısıyla yaratılmış olmalıdır, o da "Yaratıcı'yı tanıyıp O'na teşekkür etmek ve sonuçta O'nunla karşılaşmak" diye özetlenebilir.

Ahiret yerine ölümden sonra diriliş anlamına gelen "el-bas'sü'l-ahir" e veya son gün demek olan "el-yevmu'l ahir" e tabirleri kullanılabilir.

Allah'ın izni olmadıkça hiçbir insan ölmez, çünkü herkesin ölüm anı Allah tarafından belirlenip yazılmıştır. (El-Mülk 67/2 ; El-Cum'a 62/8 ; El-Enbiya 21/35 ; Al-i Imran 3/145).

Ahiret aleminin safhaları

Ölüm ve Kabir Hayatı

Berzah : Yaşamla ölüm arasında bekleyeceğimiz mekan.Kabir hayatı.

Kabir : Ölünün gömüldüğü toprak parçası anlamındadır

- **Sorgu** Sahih hadislerde belirtildiğine göre kabre konulan insan Münker ve Nekir adlı melekler tarafından dine, Allah'a ve Hz. Peygamber'e dair inançları hakkında sorguya çekilir.

Hadislerde sorguya çekilmenin ardından iyi müminlerin kabirlerinin aydınlık ve geniş bir cennet bahçesi haline getirileceği ve cennetteki konumlarının da kendilerine sabah ve akşam gösterileceği bildirilmiştir.Kafirler ve günahkar müminler kabirlerinde azap içinde bulunacaktır

Kıyamet Alametleri

- Kur'an'da birden fazla kavramla ifade edilen kıyamet hakkında en çok kullanılan isim "kıyametin kopma zamanı" anlamındaki "Saat" tabiridir. Sarsıcı anlamına gelen "Racife", Korkunç gürültü demek olan "Karia", "Sahha" ve ayrıca "Tamme" gibi değişik adlarla anılır. Kıyametin ne zaman kopacağını yalnızca Allah bilir.

- **Ku'an'da geçen** kıyamet alametleri gökyüzünde siyah bir duman belirmesi (ed-Duhan) , ayrıca ye'cüc-me'cüc (El-Enbiya) fakat bunlar hakkında bilgi verilmemiştir. Diğer kıyamet alameti rivayetlerine Kur'an'da yer verilmemiştir. Ör: Deccal ın çıkışı – Mehdinin yeryüzüne gelişi – Ahlaki çöküntü –Güneşin batıdan doğması – büyük depremler vs.

KIYAMETİN KOPMASI

Sur'a ilk defa üflenmesiyle kıyamet kopacak ve evrenin kozmik düzeni bozulacaktır. Sur ''ses çıkaran eğri boynuza venzeyen boru, borazan'' anlamına gelir.

Sur ile eşanlamı olan ''Nakur'' tabiri de ses çıkarmak manasında kullanılarak kıyametin korkunç bir gürültüyle kopacağı açıklanır.

Ölülerin Diriltilmesi

İnsanı ilk yaratan ölümden sonra tekrar diriltebilir

- Evreni yaratan insanı tekrar yaratabilir
- ölü topraktan canlılar yaratan topraktaki ölüleri diriltebilir
- Tarihte ölülerin dirildiğine ilişkin örnekler vardır

HAŞİR

İslam inancında haşir ise ahrette diriltilen insanların hesaba çekilmek üzere ''araset'' veya ''mevkif'' yahut ''mahşer'' denilen yerde toplanmalarını ifade eder

HESABA ÇEKİLME

Kur'an'da ahrete verilen isimlerden biri hesap günü anlamına gelen ''yevmu'l-hisab'' bir diğeri de ayırma günü manasındaki ''yevmu'l-fasl'' dır.

İnanç ve davranışların değerlendirilmesi ise kurulacak adalet terazileriyle gerçekleşecektir. Buna dini terminolojide ''vezin'' adı verilir.

Cenneti hak edenlere ashab ol yemin veya ashabı meymene kitapları sağ taraftan cehennemi hak edenlere ashabı şimal veya ashab oğul ise sol taraftan verilecek kişilerdir

SIRAT'TAN GEÇME

- Kur'an'da çok açık ifadelerle yer almamakla birlikte'' içinizden cehenneme uğramayacak kimse yoktur'' (Meryem 19/71-72) anlamındaki ayetin yorumuna ve çok sayıda hadis rivayetine dayanılarak ahrette cehennem üzerinde kurulmuş ''sirat'' adı verilen bir köprüden geçileceğine inanılır. Ayette geçen ''Vürud'' tabiri cehenneme girmeyi değil yakınından geçme anlamıda taşıyabilir.

CENNET VE CEHENNEM

- Cennet sözlük anlamıyla sık bir şekilde bitki ve ağaçlarla dolu olan bahçe demektir.

Kur'an da geçen cennet bölümleri ''adn'', ''Firdevs'', ''Na'im'' ve ''Me'va''

- Cehennem sözlük itibariyle '' derin kuyu'' demektir

Cehennem tabakaları : Cahim – haviye – hutame – leza – sair – sakar. Cahim alevi ve ısı derecesi en yüksek olan en derin ateş tabakasıdır.

➤ KADER İNANCI

1. Kader Allah'ın canlı ve cansız bütün yarattıklarına ilişkin **ezeli planını**, kaza da bu planını gerçekleştirmesi anlamına gelir.
2. Bütün her şeyi var olmadan önce bilmek Allah için kolaydır. Çünkü O her şeyi ilk (ana) kitapta, yani LEVH-İ MAHFUZ da sayıp dökmüş ve belirtmiştir.
3. Allah insanların kendi iradeleri olmadan iman etmelerini istememiş ve onları serbest bırakmayı tercih etmiştir.
4. Allah, iman ve inkar veya itaat ve isyan alternatiflerinden birini seçen insanları istikametlere sevk eder, insiyatifi insanların elinden alır, zihinlerini yönlendirir ve bir tabiat oluşmasını sağlar. Buna Kuran'da "tab'u'l-kulub" denir.
5. Allah'ın yaratma sıfatı halk – icad – ibda – kevn – (tekvin) ve inşa kavramlarıyla ifade edilir.
6. Çocuk ana rahminde teşekkül ederken yüzyirmi gün geçince bir melek gönderilir ve bu melek çocuğa ruh üfleyip cinsiyetini , rızkını , fiillerini , ecelini , mümin veya kafir olacağını yazar.
7. Ana itikadi mezheplerin kader inancı üzerinde birleştiği tek husus , Allah ın bütün varlık ve olayları vuku bulmadan önce bilmesidir.
8. Mezheplerin bu ittifakına aykırı olarak Allah 'ın varlık ve olayları vuku bulmadan önce bilmediğini iddia edenlerde olmuştur. İlk kelamcılardan Cehm b. Safvan , şia'nın öncülerinden Hişsam b. Hakem gibi az sayıda birkaç bilgin bu görüşü savunmuştur.

➤ FARKLI MEZHEPLERDE KADER VE KAZA

- **CEBRIYE:** 1. Cebriye insanlara ait bütün fiillerin ilahi ilim, irade ve kudretin , yani kaderin zorlayıcı etkisiyle oluştuğuna inananların ortak adıdır. Cehm b. Safvan ın öncülüğünde gelişen bu mezhebi benimseyenlere göre sorumlu tutuldukları ve ahrette hesaba çekilecekleri fiiller başta olmak üzere insanın yapıp ettiklerinin yanı sıra başına gelen her şey kaderin kaçınılmaz bir sonucudur.
- 2. İnsanların kendi fiillerini yaratabildiklerini ileri sürmek yaratıcılıkta Allah ortak tanımak anlamına gelir
- 3. Cebriyeye bağlı Müslümanların görüşleri İslam bilginlerinin çoğunluğu tarafından isabet bulmamıştır.

➤ MUTEZİLE VE ŞİA

- İnanç konularında öncelikle akli bilgilere başvuran ve Kuran ı bu bilgilerin ışığında yorumlayan İslam bilginlerinin oluşturduğu bir mezheptir.
- Mutezileye göre insanların sorumlu oldukları fiiller Allah tarafından değil kendileri tarafından yaratılır.

Bu mezheplere mensup alimlere göre insanların tercihlerine tutum ve davranışlarına bağlı olarak Allah dilerse **Levh-i Mahfuz a** yazdıklarını değiştirebilir.

➤ EHLİ SÜNNET

1. Diğer adıyla Sünnilik.Ebu Hanife ve Onun ilim geleneği içinde yetişen Maturidinin öncülüğünde kurulan Maturidiye ile Eşari nin görüşleri etrafından oluşan Eşariyye adlı 2 ana Sünni mezhep mevcuttur.Bunlar nasları öne çıkarmakla birlikte Kur an ve sahih hadislerle akli ve bilimsel bilgileri uzlaştırmayı ana ilke olarak benimsemişlerdir.

2. Selefilere göre insanların sorumlu tutuldukları fiiller dahil olmak üzere bütün varlık ve olaylar Allah ın ilim irade ve yaratma sıfatlarının kapsamı içindedir.

3. İnsanlara ait fiiller doğrudan doğruya kendileri , dolaylı olarakta Allah tarafından yaratılır.Allah ın her şeyin yaratıcısı olmasını bu şekilde anlamak gerekir.Allah ın her şeyi kaderde yazması kafirin iman müslümanında inkar etmesini engellemez. Çünkü dilediğini yapan bir varlık olarak Allah, Kuranda belirtildiği gibi Levh i Mahfuzdaki yazıyı isterse değiştirebilir.

4. Maturidi ve Eşari her şeyin Allah ın bilgisi ve iradesine uygun bir şekilde meydana geldiği görüşünde birleşmişlerdir.

➤ 5. Buna göre Allah bütün varlık ve olayları doğrudan doğruya yaratır ondan başka hiçbir yaratıcı yoktur. Bu sebeple insanların bütün fiillerini de tercihlerine göre yaratan Allah'tır. İnsanların sorumluluğu ise fiillerinin iman veya inkar , itaat yahut isyan şeklindeki

6. niteliklerini irade ve kudretlerini kullanarak belirlemelerine, itikadi terimle ifade etmek gerekirse " kesb " etmelerine dayanır

7. Eşariyye bağlı olan kelamcıların çoğunluğu kesb kavramını dar anlamda yorumlamış ve insanları , fiillerinde özgür gibi görünen fakat aslında mecbur olan varlıklar şeklinde tanımlamıştır.

8. Eşarilere göre iradeleride yaratılmış olduğundan insanlar fail olarak nitelendirilemezken Maturidilere göre fiillerine ilişkin cuzi iradeleri yaratılmamıştır, bundan dolayıda fail olarak nitelendirilirler . Fiillerini Allah yaratmış olsa da bunları tercih emelerinden ötürü insanlar sorumludur. İnsanların rızıkları ve ecelleri kader kapsamına dahildir. Rızık elde etmek için çalışmak ve hastalıklardan kurtulmak için tıbbi çareler aramak da bir kaderdir. Dolayısıyla insanların böyle bir çaba içine girmeleri kader inancına aykırı değildir

➤ İNANÇSIZLIK

- İnançsızlığın felsefi karşılığı ateizmdir. İnsanın doğal yapısında potansiyel olarak bulunan inanç duygusunu örtmeye küfür ve inkar herhangi birini inançsızlığa nispet etmeye tekfir, kalbindeki inancı gizleyen kimseye de kafir denir.
- İkinci tür küfür dediğimiz nankörlüktür. Allah ın verdiği sayısız nimetleri inkar manasına taşır ve insanı dinden çıkarmaz.
- Bir rivayette fitrat şöyle geçer: Her insanı annesi, fitrat üzere dünyaya getirir. Bundan sonra ebeveyni onu Yahudi Hristiyan ve Mecusi yapar. Eğer anne ve babası müslümansa çocuk da Müslüman olur. İnsanda din duygusu doğuştandır.
- İnkâr sözcüğü Kur'an-ı Kerim de 36 yerde geçer.
- Nifak dıştan Müslüman görünmek içten ise Allah ı Resulünü ve onun ilettiklerini yalanlamaktır.
- Sözlükte irtidat ve ridde geline yola tekrar gerisin geri dönmek anlamına gelir. Dini bir terim olarak da İslam'a girdikten sonra tekrar İslam dan çıkarak küfre geri dönmektir .Dinden dönen kimseye mürted adı verilir.

- İtikadi irtidat Allah ı , Resulünü ve Onun getirdiklerini inkar ederek bir başka deyişle dine ya da anlayışa dönmektir.
- Ameli irtidat ise şuursuzca dini uygulamalardan bir kısmını dine aykırı uygulamalara değiştirmektir.
- İnançsızlık hastalığı daha çok vesvese ve kuşkuculuğa dayanır. Buna Kur'an-ı Kerim de Maraz denir.
- Tekebbür insanın hakkı kabulden kaçınarak Allah a karşı böbürlenmesi ve büyüklük taslamasıdır.
- Ehl i sünnet mensuplarının tekfir konusuna yaklaşımı ve iman-amel konusunda dengeli bir çizgi izlemesi bu soru çözmede katkı sağlayabilir. Nitekim onların ehl i kible tekfir edilemez ilkesi çok açıklayıcıdır.
- İslam hoşgörü dinidir. Ötekini kabullenme ve ikna bu dinde esastır bu bakış açısı sadece gayr-ı Müslimlere değil , İslam toplumunda yaşayan ama farklı İslam yorumlarını benimseyen kimseler içinde geçerlidir.

➤ ÇAĞDAŞ İNKARCI AKIMLAR

- Materyalizm : Materyalizm maddeyi varlığını temeli ve ezeli sayan madde aleminin ötesinde herhangi bir varlık alanı tanımayan ve Allah, ruh ve ahreti inkar eden felsefi bir akımdır. Tabiattaki düzen ve işleyişi de tesadüf çevresinde izah eder. Madde üzerinde ilk tartışmayı başlatanlar antik çağ Yunan düşünürlerinden **Demokrit ve Epikür dür.**

- İnkarcı akımların gelişme kaydetmesinde kilise mensuplarının baskıcı din anlayışının da etkili olduğu unutulmamalıdır. Materyalistlerin yaratıcı bir kuvvet olan Allah yerine koydukları maddenin günümüzde bir enerjiden ibaret olduğu açığa çıkmıştır.

- **Darvinizm** : Evrim teorisi diye anılan İngiliz biyoloji bilgini Charles Darwin tarafından geliştirilen bu görüş de maddenin yaratıcı kudret olan Allah tarafından yaratılmadığına inanmış bir akımdır. Evrim teorisinin iki temel görüşü vardır. Bunlardan biri doğal seleksiyon adı verilen tabiatta kuvvetli olanın zayıfı elemesi fikri, diğeri türler arasında geçişin varlığı iddiasıdır.

- **Pozitivizm** : olguculuk duyu ötesi alanı tamamen dışlayan gerçekliğin bilgisini deney ve gözlemin sonuçlarına bağlayan bir akımdır. Fransız düşünür Auguste Comte tarafından kurulmuştur. Gerçekte Hakikat sadece mikroskoplu bilim adamlarının yöntemleriyle değil, şair, ressam ve peygambelerin dile getirdikleri yöntemlerle açıklanabilir.
- Feudizm: İnsan şuurunu metafizik boyuttan kopararak salt akli araştırma alanıyla sınırlandıran Sigmund Freud tarafından temelleri atılmıştır. Ona göre insana hakim olan ve onu yönelten iki içgüdü korku ve cinsiyet duygularıdır.
- Freud a göre insan psikolojisinde Allah a inanma eğilimi yoktur. İnsan bir yandan sayısız korkuların diğer yandan çeşitli engeller karşısında tatmin edilemeyen cinsel duyguların baskısı altındadır.
- Şuur altındaki bu rahatsızlık şeklini değiştirerek vatan sevgisi, insanlık sevgisi, Allah sevgisi tarzından kendini gösterir.